

BÁO CÁO

Hiện trạng bãi cát bồi tụ ven sông Trà Khúc tại thôn Làng Trà và Làng Rê xã Sơn Linh và đề xuất quản lý, khai thác hiệu quả nguồn tài nguyên khoáng sản

Thực hiện chức năng quản lý nhà nước về địa chất, khoáng sản; thực hiện trách nhiệm bảo vệ tài nguyên khoáng sản chưa khai thác theo quy định của Luật Địa chất và Khoáng sản năm 2024; qua công tác kiểm tra, rà soát thực tế trên địa bàn, UBND xã Sơn Linh nhận thấy tại khu vực ven sông Trà Khúc thuộc thôn Làng Rê và thôn Làng Trà xuất hiện các bãi cát bồi tụ tự nhiên có quy mô tương đối lớn, được hình thành qua nhiều năm do tác động của dòng chảy, quá trình bồi lắng phù sa và tích tụ vật liệu sau các mùa mưa lũ.

Nhằm tăng cường hiệu quả quản lý nhà nước về khoáng sản, bảo vệ tài nguyên chưa khai thác, phòng ngừa thất thoát tài nguyên và làm cơ sở để cấp có thẩm quyền xem xét, đánh giá tiềm năng khoáng sản, đưa vào quản lý, khai thác theo quy định của pháp luật, UBND xã Sơn Linh báo cáo hiện trạng các bãi cát bồi tụ ven sông Trà Khúc tại thôn Làng Rê và thôn Làng Trà như sau:

I. KHÁI QUÁT CHUNG

Xã Sơn Linh mới được thành lập theo Nghị quyết số 1677/NQ-UBTVQH15 ngày 16/6/2025 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp xã của tỉnh Quảng Ngãi năm 2025 trên cơ sở sắp xếp toàn bộ diện tích tự nhiên, quy mô dân số của các xã Sơn Linh, Sơn Cao và Sơn Giang thuộc huyện Sơn Hà (cũ) thành xã mới. Sau khi được thành lập, xã Sơn Linh có vị trí địa lý nằm trong khu vực phía Đông của tỉnh Quảng Ngãi; phía Đông giáp với xã Sơn Mai; phía Tây giáp xã Sơn Thủy; phía Nam giáp xã Minh Long; phía Bắc giáp với xã Sơn Hạ.

Trong mùa mưa lũ, nước dồn về các sông, suối chính trong xã là: Sông Trà Khúc, suối Xà Ấy, suối Tầm Linh, những vùng dọc theo ven sông và suối thường bồi lấp khá lớn.

Về Dân cư: Tổng dân số: 17.191 người (dân tộc kinh 1.943 người và dân tộc khác 15.248 người); Tỷ lệ hộ nghèo chiếm 8,8 %, cận nghèo 0,73%. Đời sống của Nhân dân gặp nhiều khó khăn, nguồn lực để đầu tư phát triển kinh tế xã hội còn hạn chế.

II. HIỆN TRẠNG KHU VỰC BÃI CÁT BỒI TỤ

1. Vị trí khu vực

1.1. Khu vực bãi cát bồi tụ nằm ven sông Trà Khúc thuộc địa bàn thôn Làng Rê, xã Sơn Linh, tỉnh Quảng Ngãi: Phía Đông giáp: Thôn Ka La và Đồng A; Phía

Tây giáp: Thôn Làng Rê; Phía Nam giáp: Trung tâm xã; Phía Bắc giáp: xã Sơn Hạ (tọa độ và bản đồ vị trí được thể hiện tại phụ lục kèm theo).

1.2. Khu vực bãi cát bồi tụ nằm ven sông Trà Khúc thuộc địa bàn thôn Làng Trá, xã Sơn Linh, tỉnh Quảng Ngãi. Phía Đông giáp: Sông Trà Khúc (thuộc thôn Làng Trá và Làng Lùng); Phía Tây giáp: Sông Trà Khúc (thuộc thôn Làng Trá); Phía Nam giáp: Thôn Làng Trá; Phía Bắc giáp: Sông Trà Khúc (thôn Làng Lùng) (tọa độ và bản đồ vị trí được thể hiện tại phụ lục kèm theo).

2. Hiện trạng bãi cát:

Qua khảo sát thực tế các bãi cát được hình thành tự nhiên do quá trình bồi lắng phù sa và vật liệu cát sau các mùa mưa lũ; khu vực có địa hình tương đối bằng phẳng, thuận lợi cho công tác khảo sát và đánh giá tài nguyên; thành phần vật liệu chủ yếu là cát xây dựng thông thường; hiện nay chưa có tổ chức, cá nhân nào được cấp phép khai thác khoáng sản tại khu vực này; không phát hiện hoạt động khai thác khoáng sản trái phép tại thời điểm kiểm tra.

- Bãi cát thôn Làng Rê:

- + Diện tích bãi bồi ước tính: 46.5 ha.
- + Chiều dài bãi cát: 3100 m.
- + Chiều rộng trung bình: 150 m.
- + Khối lượng tài nguyên khoáng sản ước tính ban đầu: 465.000 m³.

- Bãi cát thôn Làng Trá:

- + Diện tích bãi bồi ước tính: 10.2 ha.
- + Chiều dài bãi cát: 850 m.
- + Chiều rộng trung bình: 120 m.
- + Khối lượng tài nguyên khoáng sản ước tính ban đầu: 102.000 m³.

(Số liệu chính thức đề nghị cơ quan chuyên môn cấp tỉnh khảo sát, xác định).

III. ĐÁNH GIÁ HIỆN TRẠNG VÀ NGUY CƠ THẤT THOÁT TÀI NGUYÊN

1. Thuận lợi

Qua khảo sát thực tế cho thấy, khu vực bãi cát bồi tụ ven sông Trà Khúc tại thôn Làng Rê và thôn Làng Trá có nhiều điều kiện thuận lợi để quản lý, khai thác và sử dụng hiệu quả nguồn tài nguyên khoáng sản. Trước hết, khu vực này có trữ lượng cát bồi tụ tương đối lớn, được hình thành tự nhiên qua nhiều năm, tạo nguồn vật liệu xây dựng thông thường có giá trị phục vụ phát triển kinh tế - xã hội.

Bên cạnh đó, các bãi cát nằm gần hệ thống giao thông địa phương, thuận lợi cho công tác khảo sát, quản lý, vận chuyển và khai thác khi được cơ quan có thẩm quyền cho phép. Vị trí địa lý thuận lợi cũng góp phần giảm chi phí vận chuyển vật liệu đến các công trình xây dựng trên địa bàn và khu vực lân cận.

Ngoài ra, nguồn cát bồi tụ tại khu vực có khả năng đáp ứng một phần nhu cầu vật liệu xây dựng phục vụ đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng, các công trình dân sinh, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, đồng thời tạo

nguồn thu cho ngân sách nhà nước khi được quản lý và khai thác theo đúng quy định của pháp luật.

2. Khó khăn, tồn tại

Bên cạnh những thuận lợi nêu trên, công tác quản lý và khai thác nguồn tài nguyên cát bồi tụ tại khu vực ven sông Trà Khúc cũng đang đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức.

Theo đặc điểm thủy văn của sông Trà Khúc, các khu vực bãi bồi thường xuyên chịu tác động trực tiếp của mưa lũ hằng năm. Qua theo dõi thực tế trong nhiều năm cho thấy, dòng chảy trên sông thường xuyên thay đổi sau các đợt mưa lớn, làm biến động địa hình khu vực bãi bồi và gây dịch chuyển các lớp vật liệu cát tích tụ tự nhiên. Khi xuất hiện các trận lũ lớn, một phần lượng cát bồi tụ có nguy cơ bị cuốn trôi, làm suy giảm nguồn tài nguyên khoáng sản hiện có.

Nếu không được kịp thời khảo sát, đánh giá, quản lý và khai thác theo đúng quy định của pháp luật thì nguồn tài nguyên này có thể tiếp tục bị thất thoát do tác động của thiên tai, gây lãng phí tài nguyên thiên nhiên của Nhà nước. Đồng thời, trong trường hợp công tác quản lý không được tăng cường, nguy cơ phát sinh các hoạt động khai thác khoáng sản trái phép là hiện hữu, ảnh hưởng đến trật tự quản lý nhà nước về khoáng sản, môi trường và an ninh trật tự trên địa bàn.

Ngoài ra, theo thông tin về việc triển khai dự án Thủy điện Trà Khúc 2, khi công trình hoàn thành và thực hiện tích nước, các bãi cát, bãi bồi cùng các khu vực tích tụ vật liệu xây dựng thông thường hiện hữu dọc sông Trà Khúc có khả năng bị ngập sâu dưới lòng hồ. Điều này sẽ làm gia tăng khó khăn trong công tác khảo sát, quản lý và khai thác tài nguyên khoáng sản, thậm chí có thể dẫn đến việc không còn khả năng khai thác đối với một số khu vực trong tương lai, gây thất thoát nguồn tài nguyên chưa được đánh giá và sử dụng hiệu quả.

3. Sự cần thiết phải quản lý và khai thác theo quy định

Từ thực trạng và tiềm năng nguồn tài nguyên cát bồi tụ tại khu vực ven sông Trà Khúc thuộc thôn Làng Rê và thôn Làng Trá, việc tổ chức khảo sát, đánh giá trữ lượng, chất lượng khoáng sản và xem xét đưa khu vực vào danh mục đầu giá quyền khai thác khoáng sản là hết sức cần thiết và phù hợp với chủ trương quản lý, sử dụng hiệu quả tài nguyên của Nhà nước.

Việc khảo sát, đánh giá và khai thác theo đúng quy định của pháp luật sẽ góp phần quản lý chặt chẽ nguồn tài nguyên khoáng sản trên địa bàn, bảo đảm việc sử dụng tài nguyên hợp lý, tiết kiệm và hiệu quả. Đồng thời, đây cũng là giải pháp quan trọng nhằm hạn chế nguy cơ thất thoát tài nguyên do tác động của thiên tai, mưa lũ và sự thay đổi dòng chảy của sông Trà Khúc.

Bên cạnh đó, việc đưa khu vực có tiềm năng khoáng sản vào quản lý và khai thác theo quy định sẽ tạo nguồn thu cho ngân sách nhà nước thông qua hoạt động đầu giá quyền khai thác khoáng sản và các nghĩa vụ tài chính có liên quan; đồng thời đáp ứng nhu cầu vật liệu xây dựng phục vụ đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng, các công trình dân sinh và phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn.

Ngoài ra, việc sớm xác định phạm vi, trữ lượng và tổ chức quản lý khu vực khoáng sản cũng góp phần nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước, ngăn ngừa nguy

cơ phát sinh hoạt động khai thác khoáng sản trái phép, bảo đảm an ninh trật tự, bảo vệ môi trường và tài nguyên khoáng sản tại địa phương.

IV. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

UBND xã Sơn Linh kính đề nghị UBND tỉnh Quảng Ngãi xem xét:

1. Chỉ đạo cơ quan chuyên môn tổ chức khảo sát, đánh giá hiện trạng và tiềm năng khoáng sản tại khu vực bãi cát bồi tụ ven sông Trà Khúc thuộc thôn Làng Rê.
2. Xác định trữ lượng, chất lượng và phạm vi khu vực khoáng sản theo quy định.
3. Trường hợp đủ điều kiện, xem xét đưa khu vực vào danh mục đầu giá quyền khai thác khoáng sản nhằm khai thác, sử dụng hiệu quả nguồn tài nguyên của Nhà nước.
4. Hướng dẫn UBND xã Sơn Linh thực hiện các nội dung liên quan theo quy định pháp luật.

V. CAM KẾT CỦA ĐỊA PHƯƠNG

UBND xã Sơn Linh xác định công tác quản lý, bảo vệ tài nguyên khoáng sản chưa khai thác là nhiệm vụ thường xuyên và quan trọng của địa phương. Trong thời gian tới, UBND xã cam kết phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chuyên môn của tỉnh trong quá trình khảo sát, đánh giá hiện trạng, xác định trữ lượng và tiềm năng khoáng sản tại khu vực bãi cát bồi tụ ven sông Trà Khúc thuộc thôn Làng Rê và thôn Làng Trá.

Đồng thời, UBND xã sẽ tiếp tục tăng cường công tác quản lý nhà nước về khoáng sản trên địa bàn; đẩy mạnh công tác tuyên truyền, kiểm tra, giám sát nhằm bảo vệ tài nguyên khoáng sản chưa khai thác; kịp thời phát hiện, ngăn chặn và xử lý hoặc đề xuất xử lý theo thẩm quyền đối với các hành vi khai thác, vận chuyển, tập kết khoáng sản trái phép.

UBND xã Sơn Linh thực hiện đầy đủ các nhiệm vụ được cấp có thẩm quyền giao, bảo đảm việc quản lý, bảo vệ và sử dụng tài nguyên khoáng sản đúng quy định của pháp luật, góp phần khai thác hiệu quả nguồn lực phục vụ phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

Trên đây là Báo cáo hiện trạng bãi cát bồi tụ ven sông Trà Khúc tại thôn Làng Rê và thôn Làng Trá, xã Sơn Linh. UBND xã Sơn Linh kính báo cáo UBND tỉnh Quảng Ngãi và các cơ quan có liên quan xem xét, chỉ đạo thực hiện./.

Nơi nhận:

- UBND tỉnh;
- Sở Nông nghiệp và Môi trường;
- Thường trực Đảng ủy xã (b/c);
- TT HĐND xã (t/d);
- Chủ tịch, các PCT UBND xã;
- UBMTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội xã;
- Văn phòng HĐND và UBND xã;
- Phòng Kinh tế;
- Lưu: VT.

**TM. ỦY BAN NHÂN DÂN XÃ
CHỦ TỊCH**

Sang Thị Minh Ngọc

